

ŚLĄSKA IZBA APTEKARSKA

z siedzibą w Katowicach

40-637 Katowice ul. Kryniczna 15
tel.+48 (32) 6089760, fax 6089769 , www.katowice.oia.pl, katowice@oia.pl

Katowice, 2008-02-19

Szanowni Członkowie
Śląskiej Izby Aptekarskiej

Ilu farmaceutów musi być w aptece i jaki czas pracy ich obowiązuje lub ogranicza?

Niniejsze opracowanie zostało przygotowane dla Państwa w celu wyjaśnienia często zadawanych pytań, ale także dla wszystkich starających się o otwarcie apteki, by w trakcie opiniowania w izbie aptekarskiej nie okazywało się, że w danej aptece jest zatrudnionych zbyt mało magistrów farmacji, by spełnić wymogi obecności farmaceuty w aptece w godzinach jej otwarcia.

Z uszanowaniem
dr farm. Stanisław Piechula
Prezes Rady Śląskiej Izby Aptekarskiej

Czas pracy farmaceuty w aptece.

W polskim systemie prawa pracy magister farmacji, pomimo, że jest pracownikiem placówki ochrony zdrowia publicznego nie podlega żadnym szczególnym regulacjom. Stosuje się do niego wszystkie przepisy o czasie pracy art. 128 do 151 kodeksu pracy.

Generalną normą czasu pracy jest określone w art. 129 kp - 8 godzin pracy na dobę i przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym. Dobę liczy się od godziny rozpoczęcia pracy. Okres rozliczeniowy może wynosić max. 4 miesiące. Art. 131 zakreśla max. liczbę godzin nadliczbowych do 8 godzin tygodniowo.

Dodatkowym kryterium ustanowionym przez kodeks jest obowiązek zagwarantowania pracownikowi 11 godzin nieprzerwanego wypoczynku na dobę art. 132 kp. Wynika z tego, że jednorazowo maksymalnie pracownik może przepracować 5 godzin nadliczbowych w ciągu doby. (24 - 8 (tyle pracuje = 16 - 11 (godzin odpoczynku)) = 5 godzin).

Praca w niedzielę i święta jest rekompensowana dniem wolnym, ewentualnie wynagradzana dwoma dodatkami 100% - jednym z tytułu braku dnia wolnego, a drugi za nadgodziny wynikające z przekroczenia średniotygodniowej normy czasu pracy. Sobota nie jest dniem wolnym od pracy i praca w soboty nie wymaga od pracodawcy takich rekompensat jak praca w niedzielę i święta.

Art. 133 kp gwarantuje pracownikowi 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku w każdym tygodniu. Ten okres wypoczynku jak wskazuje kodeks powinien przypadać w niedzielę, ale nie oznacza to, że musi przypadać w niedzielę.

Kodeks dopuszcza różne sposoby organizacji czasu pracy jednak wyżej opisane normy przeciętnie 40 godzin i przeciętnie 5 dni w tygodniu są uwzględniane prawie w każdej opisanej w kodeksie możliwości organizowania czasu pracy pracownikom.

Na potrzeby opracowania pominięto pracę w ruchu ciągłym, gdyż nie może ona mieć zastosowania do apteki.

Opisany w art. 135- 138 kp system równoważnego czasu pracy może być stosowany w aptekach. W tym systemie zasadniczo zachowując normy czasu pracy opisane w art. 129 kp (8 godzin na dobę i 40 na tydzień) pracodawca może tak zorganizować pracę, że dobowy wymiar czasu pracy może być przedłużony jednak maksymalnie do 12 godzin i to w okresie rozliczeniowym maksymalnie 1 miesiąc. Ma to na celu przeciwdziałanie sytuacjom, gdy pracownik będzie miał odkładane rozliczenie przepracowanych godzin.

W tym systemie dobowy - przedłużony wymiar czasu pracy jest równoważony krótszym dobowym wymiarem w inne dni lub dniem wolnym (np.: 4 dni po 10 godzin i 1 dzień dodatkowo wolny, lub inaczej 3 dni po 10 godzin i 2 dni po 5 godzin). W tym systemie jest jeszcze zastrzeżenie o dodatkowych godzinach wypoczynku niezależnych od 11 godzin opisanych w art. 133kp.

Zawarta w art. 139 kp możliwość organizacji pracy w systemie przerywanego czasu pracy nie jest korzystna i nie jest stosowana w aptekach.

Art. 140 kp - zadaniowy czas pracy - nie jest możliwy do stosowania w aptece.

Indywidualny rozkład czasu pracy danego pracownika - art. 142 kp. - tylko na pisemny wniosek pracownika i tylko w ramach systemu czasu pracy, w którym pracownik pracuje.

System skróconego tygodnia pracy również na pisemny wniosek pracownika - art. 143 kp. - polega na takiej organizacji pracy, że pracownik pracuje mniej niż 5 dni w tygodniu z tym, że może pracować maksymalnie 12 godzin dziennie w okresie rozliczeniowym maksymalnie 1 miesiąca.. Może być użyteczny dla organizacji pracy w aptece, jeżeli jest więcej pracowników i apteka pracuje długo.

Praca wyłącznie w - piątki, soboty, niedziele i święta - art. 144 kp, czas pracy ograniczony do 12 godzin na dobę w maksymalnie 1 miesięcznym okresie rozliczeniowym. Możliwe tylko na pisemny wniosek pracownika.

Bez względu na przyjęty system czasu pracy można organizować pracę w systemie zmianowym. Polega to na zmianie pory wykonywania pracy po upływie określonej liczby godzin, dni, tygodni. Art. 146 w zw. Z art. 129 kp.

W w/w systemach i rozkładach czasu pracy zakaz przekroczenia normy dobowej dotyczy:

- 1) pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których występują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia,
- 2) pracownic w ciąży,
- 3) pracowników opiekujących się dzieckiem do ukończenia przez nie 4 roku życia, bez ich zgody.

Bez względu na stosowany system czasu pracy, jeżeli pracownicy pracują w niedziele i święta, pracodawca musi zapewnić odpowiednią liczbę dni wolnych w przyjętym okresie rozliczeniowym.

Pracodawca system czasu pracy ustala w zależności od wielkości zakładu pracy w:

- układzie zbiorowym pracy (raczej nie dotyczy aptek),
- regulaminie pracy (może być stosowany w aptekach),
- obwieszeniu, jeżeli pracodawca nie stosuje metod powyżej opisanych,
- w umowie o pracę, jeżeli chodzi o system skróconego tygodnia pracy i pracy wyłącznie w piątki, soboty, niedziele i święta.

Powyższy przegląd stosowanych systemów organizacji czasu pracy nie ma zastosowania do pracowników zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy i ich zastępców oraz pracowników wchodzących w skład kolegiального organu zarządzającego zakładem pracy oraz głównych księgowych.

Samo powołanie na stanowisko kierownika apteki z obowiązkami tylko z prawa farmaceutycznego nie wyczerpuje definicji pracownika zarządzającego z art. 129 par. 2 p. 2 kodeksu pracy. Podlega, więc on opisanym normom czasu pracy.

Krystian Szulc
radca prawny
SIA w Katowicach